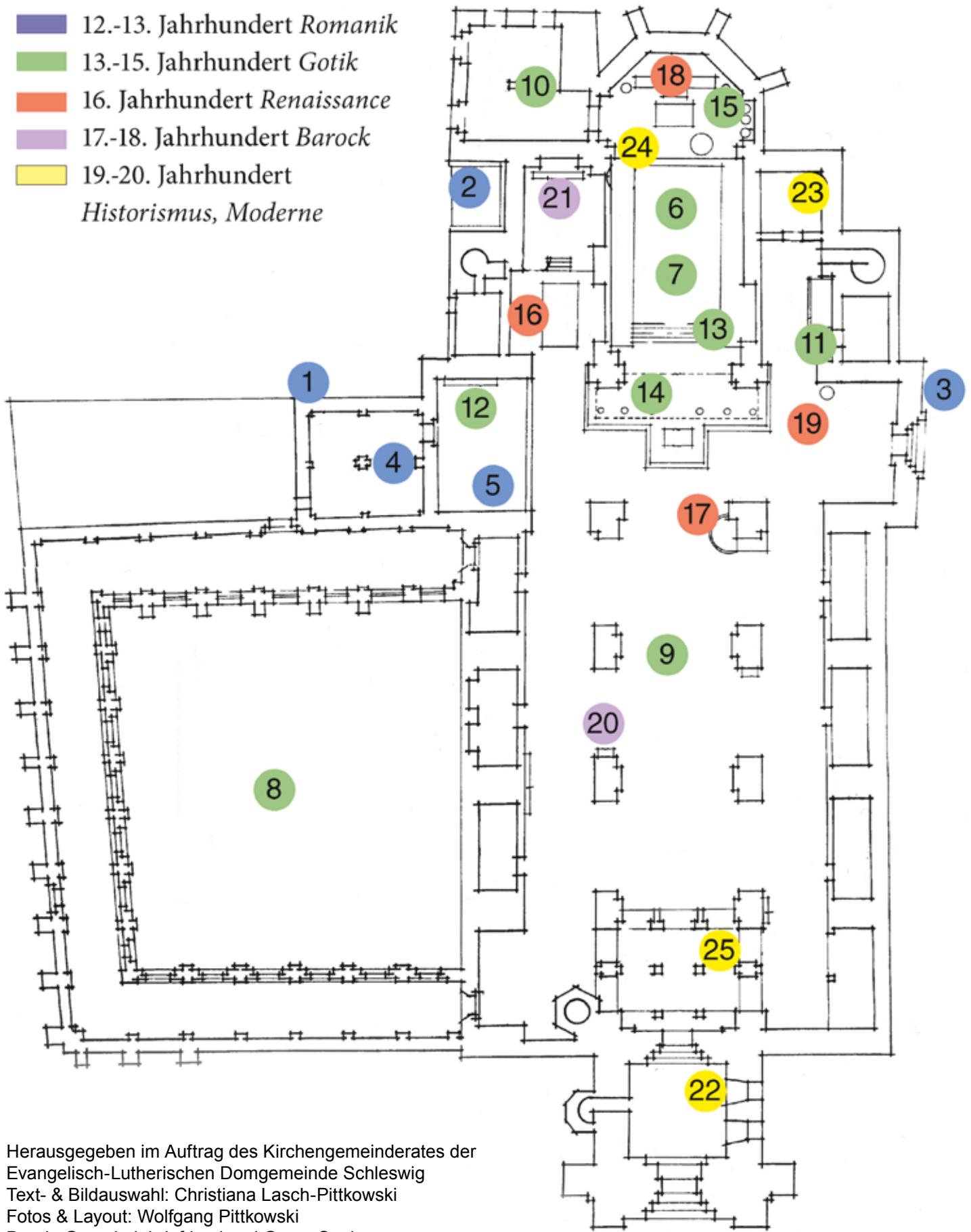

Dansk

St. Petri Dom Schleswig

- 12.-13. Jahrhundert *Romanik*
- 13.-15. Jahrhundert *Gotik*
- 16. Jahrhundert *Renaissance*
- 17.-18. Jahrhundert *Barock*
- 19.-20. Jahrhundert
Historismus, Moderne

Herausgegeben im Auftrag des Kirchengemeinderates der
 Evangelisch-Lutherischen Domgemeinde Schleswig
 Text- & Bildauswahl: Christiana Lasch-Pittkowski
 Fotos & Layout: Wolfgang Pittkowski
 Druck: Gemeindebriefdruckerei Gross Oesingen

Sankt Petri Domkirken og Gottorp Slot er de to centre, som gennem århundrede har bestemt historien for Slesvig by og landsdel. I 948/49 lod den senere kejser Otto I oprette bispedømmene Ribe, Aarhus og Slesvig, som skulle fremme kristianiseringen i Skandinavien. Dengang eksisterede fjernhandelspladsen Hedeby, hvor Ansgar allerede omkring 850 havde bygget en kirke. Efter Hedebys ødelæggelse slog man sig ned på den nordlige bred af Slien, i den gamle bykærne af det nuværende Slesvig.

Omkring år 1100 påbegyndtes opførelsen af Domkirken som romansk basilika i granit og rhinsk tuffsten. LØVEKVADRERNE, som bevogtede dens portaler, blev senere flyttet: den bedst bevarede løve befinder sig på hjørnet af kannikernes sakristi (1), tre fylder LØVEGRUBEN (2), en sidder ved siden af PETRIPORTALEN (3), hvis bufelt viser den troende Kristus, evangelistsymbolerne, apostlene Petrus og Paulus og t.v. en kirkestifter, muligvis kong Valdemar I (1157-82), som holder en kirkemodel med to tårne i hånden.

Omkring 1220/30 blev KANNIKERNES SAKRISTI (4) tilbygget. Efter 1567 tjente det som domskolens auditorium. Ca. 1240/50 fik det romanske TVÆRHUS (5) sine karakteristiske spidskupler. Derefter blev også langhuset hvælvet. Ca. 1300 udskiftede man det gamle romanske kor med det treskibede HØJE KOR (6), hvis hvælvinger blev forsynet med KALKMALERIER (7): Bebudelsen, Marias himmelkroning, flankeret af Katharina og Philippus, Petrus og en dommedagsscene med talsmænd (Deesis) og engle.

I 1300-tallet opstod processionsgangen, som forhen kaldtes SCHWAHL /SVALEGANG (8). På grund af dens harmoniske arkitektur og kostbare bemaling – rødkridt-tegninger af Jesu liv, død og opstandelse – er den et enestående kunstværk. I Svalegangen blev afholdt protestantiske gudstjenester, fordi biskoppen havde forbudt lutherske prædikanter i domkirken. Slesvigerne brugte Svalegangen indtil 1800-tallet

som torvehal. Nu til dags tjener den i anden adventsuge til „Schwahlmarkt“, et kunsthåndværkermarked af overregional betydning.

I løbet af 1400-tallet byggede man domkirkens langhus om til HALLEKIRKE (9). Dengang opstod de store buer mellem hovedskibet og sideskibene samt kapellerne mellem de nye vægpiller, som først husede andre og som efter reformationen tjente som gravsteder.

Mod slutningen af 1400-tallet blev sakristiet bygget, og det fik betydning som FYRSTELIG GRAVKAPEL (10). I underetagen hviler kong Frederik I med sin anden hustru Sofie og andre slægtninge. Da den i 1659 var fuldt belagt, beordrede hertug Christian Albrecht den berømte billedhugger Artus Quellinus fra Amsterdam også at indrette overetagen til gravlægning.

Domkirkens middelalderlige inventar eksisterer delvis. Dertil hører gruppen med DE HELLIGE TRE KONGER i legemsstørrelse fra slutningen af 1200-tallet (11) og gruppen med den KORSBÆRENDE KRISTUS fra 1400-tallet (12). I begyndelsen af 1500-tallet skar en ukendt mester KORSTOLENE (13) og KORSGRUPPEN på lektoriet (14). Også BRONCEFONTE (15) af støberen Ghert Klinghe (1480) hører til det middelalderlige inventar.

To epokegørende værker af nederlandsk renæssance markerer reformationen i domkirken: Cornelis Floris i Antwerpen skabte 1551-55 KONG FREDERIK I'S GRAVMÆLE i marmor (16), landets mest betydelige eksempel af sin art. I 1560 skænkede domherren Caeso Eminga fra Groningen den rigt udskårne PRÆDIKESTOL (17).

1666 lod hertug Christian Albrecht BORDESHOLM-ALTERET opstille i koret (18). Hertug Frederik (1471-1533) og hans hustru Anna skulle være gravlagt i Bordesholm og havde skænket alteret, som Hans Brüggemann skar 1514-21. Før fuldendelsen døde hertuginde og blev

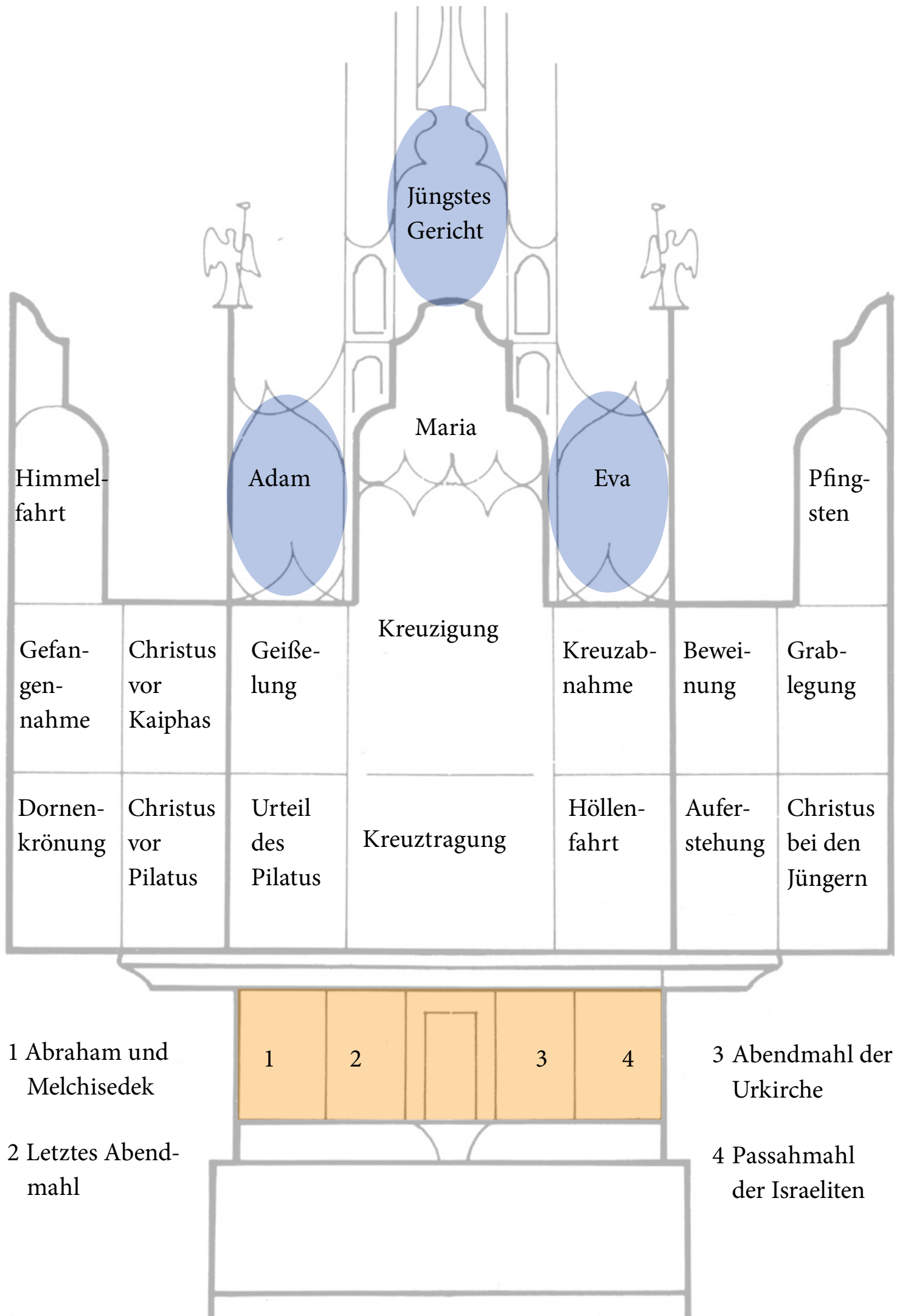
gravlagt i Bordesholm klosterkirken. Da hertugen blev dansk konge (1523), fik han sin grav senere i Skt. Petri domkirke. Derfor lod hertug Christian Albrecht – efter nedlæggelsen af Bordesholm-kloster – alteret overføre til det kongelige gravmæle. Altertavlen – 12 m høj og 7 m bred – rummer næsten 400 figurer og står uden parallel med sit religiøse udsagn og kunstneriske fuldendelse. Brüggemann skabte også den mægtige KRISTOFFER (19) i nærheden af Petriportalen.

Fra 1600- og 1700-tallet stammer talrige epitafier og malerier, givet af den gottorpske embedsadel. To værker af barokmaleren Jürgen Owens bør fremhæves: den såkaldte BLÅ MADONNA (Den hellige familie med Johannesdrenge) fra 1669 (20) og det allegoriske maleri KRISTENDOMMENS SEJR OVER MØRKET på kansler Kielmannsecks altertavle (21).

Mellem 1888 og 1894 oplevede domkirken den sidste store byggeperiode. De tyske kejsere lod det 112 m høje nygotiske TÅRN (22) opføre, trappetårnene blev forhøjet, den barokke tagrytter udskiftedes med en nygotisk. 33 farvede vinduer lader domkirkens indre stråle i helt nyt lys.

I det tidligere Ahrenstorf-gravkapel (23) befinder sig kunstværker fra 1900-tallet: HYRDERNES TILBEDELSE af Hans Grohs (1928), et MARIA-TRIPTYKON af Max Kahlke (1927) og JUDASKYSSET af Barthel Gilles (1965). Billedhuggeren Hans Kock skabte ALTERBORDET (1973), TALERSTOLEN (1991) (24) og en ny afdækning til den historiske døbefont i koret.

I 2010 renoverede orgelfirmaet Schuke fra Berlin det store MARCUSSEN-ORGEL (25) og udvidede det med 65 registre på fire manualer og pedal. Orgelfacaden fra 1701 blev bevaret.

BORDESHOLM-ALTERET (18) skildrer den kristne frelseshistorie fra Adam og Eva til dommedagen. I centrum står evangeliernes passions- og opstandelsesberetning fra Jesu tilfangetagelse indtil Den Opstandnes tilsynekomst. Midterfeltet fremhæver vandringen til Golgatha og korsfæstelsen ved et større format. Over korsfæstelsesfeltet troner Maria som himmeldronning. Kristi himmelfart og pinse ses på sidefløjene. Ved siden af det høje midterparti står Adam og Eva. Over det hele svæver Kristus som verdensdommer. De bibelske måltidsscener på alterets fodstykke henviser til nadveren i gudtjenesten og forbinder frelseshistorien med menigheden.

I udformingen af de forskellige scener var Brüggemann delvis inspireret af Albrecht Dürers „lille passion“. Hans mesterskab viser sig i figurerne udprægede individualisering.

